

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Dr. Herbstov predlog.

Predlog dr. Herbst, o katerem smo na tem mestu že obširneje govorili in ki meri na to, da bi se okraje na Českem ločili in razredili po narodnosti, prišel je vtorek, 14. dan t. m. v drugi preddeželni zbor česke kraljevine in pri tem so se pojavila mnenja z jedne in druge strani, mnenja, ki se ne tičejo samo stvari same, glasovitega predloga, nego se ozirajo še dalje na politično-narodno stanje česke kraljevine, in še dalje na vso politiko znotraj mej zahodne naše Avstrije. Debata o dr. Herbstovem predlogu pri njega drugem čitanju je torej važna dovolj, da jo tudi mi natančneje poročamo krogu naših čitateljev.

Za podlago vsej debati stoji poročilo česke večine odseka za občinske in okrajne stvari, katero končno nasvetuje to-le: „Deželni zbor izvoli ukreniti: Kadar koli prebivalci s to ali drugo narodnostjo v narodno-mešovitih sodnih okrajih pridejo z zahtevo, da je okraje prenameniti na podstavi jezikovne meje, tedaj je tej zahtevi ustreči, kolikor se to da z ozirom na zemljepisne, gospodarske in druge razmere, in sicer z delitvijo dotičnih sodnih okrajev, če drugače ne, celo z napravo novih sodnih okrajev. Kdarkoli taka prošnja pride pred deželni odbor, naj se le-ta po izrečenem načelu ravna, prikladne dogovore s poklicanimi oblastvi blagovoljno prične ter na podstavi dognanega, sporazumi se z vlado, da ona predloži predlogo o tej stvari.“

Proti temu, na dolgo in široko obrazloženemu nasvetu pa je manjšina odseka prijavila svoj votum in predlagala te-le: „Vlada cesarska se prosi, da deželnemu zboru v prihodnjem zborovanju predloži načrte, pa katerih se okraje, ki se tačas sestajajo od občin razne narodnosti, s tem, da se posamezne občine odločijo ter pridodajo k drugim okrajem, ali pa s tem, da se ločijo postoječi in napravijo novi okraje, kolikor je le možno, preustrojijo v take okraje, ki bodo obsegali občine jedne in iste narodnosti.“

Za predlog manjšine, za dr. Herbstov predlog je v deželnem zboru seji prvi izpregovoril baron Scharschmid: Njemu se delitev, ločitev vidi

načelno potrebna, ne tako večini. To ni res, da je do leta 1627 česki jezik uradni jezik bil v česki kraljevini. Mesta so napravili Nemci, bila so nemška. Za Huzitov bilo je nemštvo zelo odstranjeno, a tudi tedaj je mnogo nemških mest ohranilo svoje nemško pravo. Leta 1547 bila sta v prizivnem sodišči svoja senata za nemške in česke stvari. Izsa sodnih redov Josipa II. bilo je nemštvo na vrhu. Sedaj so stvari drugačne, ker se je češčina povzdignila, kar je priznanja vredno. To pa zahteva, da se uprava razdeli po pokrajinah, kakršen je ravno jezik. Predlog dra. Herbst ne napada nerazdelnosti Česke. Česka ostane cela, kakor je cela Galicija, da si ima dve višji deželni sodišči, kakor je cela Tirolska navzlic dvema odsekom zemljedelskega sveta. Večina pravi, da bi ta predlog mogel razsuti stebre cesarstva, toda nam se vidi, da se je tem stebrom bati vladne politike, ki narodne zasobne želje zadovoljuje na kvaro državni ideji. Naše želje so državna ideja. Mi hočemo tako upravo, kakor jo imajo druge čisto nemške dežele. Če se nam ne ustreže, bode razdor čedalje večji, rana bode odprta, — dokler ne bode bolje.

Za njim je knez Windischgrätz govoril za predlog večine: Predlog dr. Herbst je predlog za razdvojenje, a ne za sporazumljenje, z njim se vznemirjata oba naroda. Sedaj Nemci vodijo nasprotja narodna, a tedaj, ko so oni vladali, neso ničesar hoteli zapaziti. Gospodarili so brezozirno, in to bode ostalo v spominu vsem, ki gorijo za pravico in enakopravnost. Mi se moramo sporazumeti. Nadalje so bili posanci nemško-liberalnih strank odbrani, da zastopajo liberalne ideje, a liberalni smo vender-le mi, ker pravimo, da naj se ozir jemlje na želje ljudstva, vi pa hočete, da vlada ukrepa, nevprišaje ljudstva. Nemške občine prosijo, da naj se jih pusti pri starem, ker od pamtveka so lepo in sporazumno živeli s českimi občinami. Nemci sami ne marajo nositi zastave z gaslom „zatiranje“. Jasno je, kaj hoče predlog večine, on hoče ustreči Nemcem v deželnem zboru. Predlog manjšine pa meri v preustrojbo sodnih okrajev, potem v preustrojbo drugih instancij, to je v njihovo ločitev. Dr. Herbst je dejal, da Nemci nikdar ne bodo umevali, zakaj bi uradnik v nemškem okraju tudi česki znati moral. Če pa tega Nemci ne umejo, kako-li naj Čehi

umejo to, da na Českem pri cesarskih oblastvih zategadelj ne morejo dobiti svoje pravice, ker tam materinega njegovega jezika ne umejo? Vse bomo storili, da Nemci ne dosežejo svojega namena.

Dr. Funke, za predlog manjšine, meni, da Nemci neso več vznemirjeni, nego že razsrjeni. Če se dva prepirata, treba ju je ločiti, to je jasno. Velika politična akcija tega predloga se je stlačila v malo občinsko stvar. Sama se naroda ne bosta sporazumela, zato pa je deželni zbor postavljen, da se sporazumevanje prične. Kdo se sklicuje na javno mnenje, kakor sporočilo večine, vedeti mu je, da sta že tukaj dvoje javnih mnenj, nemško in česko. Čehi očitajo Nemcem slabe namene, napadajo „Schulverein“, ki pa ne dela Nemcev, nego le brani, da so Čehi ne delajo iz Nemcev. Čehi bi vse nemške občine radi počeli, potem bi bila seveda sprava. Kadar pravi, da bode ozir jemala „von Fall zu Fall.“ No, zistem sedanje vlade je tudi „von Fall zu Fall.“ Tudi moremo biti ljuti nasprotniki, mi ne želimo boja, a bojimo se ga tudi ne.

Grof Ledebour govori za predlog večine in razvije te-le misli: Vedno je pomisliti, da so na Českem trije milijoni Čehov, a dva milijona sta Nemcev. Prav zato je misel na razdelitev nevarna, ona dela zmešnjavo v pojmovih, in je kvarna za jedinstvo, ki traja že neke veke in veke. Zakonska se tudi ločita; potem je res preprirov konec, a dom, v katerem sta živela razpade, in kar sta skupno ustvarila, to se spridi. Nemško-liberalna stranka seje razpor, izobčuje in proskrubuje drugomiselnice Nemce in to je nemška sloga! Nemški kmet ne misli tako, kakor levičarji mislijo. Jaz sem tudi Nemec, a kakor drugi Nemci mojih misli, potezam se samo tedaj za nemštvo, kadar je res v nevarnosti in v tem se mi ločimo od levičarjev, da se nam sedanja vladna politika ne vidi nevarna in zatirajoča nemštvo. K večjemu vidimo, da so tačas omejene strankarske nemške težnje, kar pa nas nema boleti. Tudi smo mi tisti Nemci, ki svoje narodno čustvo podrejamo domovinski ljubezni in avstrijski državnim misli, katera jednako-pravnost zahteva za vse narodnosti. Če nas voditelj centruma vpraša, ali se že čutimo česke deželane, odgovorjam mu naravnost: „Da, gospod doktor, mi smo zavedni Nemci na Českem!“

LISTEK.

Potovanje križem domovine.

Opisuje Prostoplav Kretanov.

XXXXII.

V Buzetu.

Dospelši v Kozjane, stal sem kakor svoje dni Heraklej na razpotji: proti zapadu se mi je zapeljivo razpenjala cesta v preveseli — Trst, doli na jug pa se je bliščal železniški tir — v tužno Istro... Dolgo sem omahoval in prešteval gumbe na suknji doli in gori; ali naposled, ko sem se domislil, da bi gledé strankarskih preprirov, katerim sem se jedva umaknil iz Ljubljane, v Trstu prišel iz dežja pod kap, — odločil sem se za Istro, da ondu mej tujimi nepoznanimi ljudmi, v selskem pokoji preživim nekoliko brezbriznih tednov in se navžijem — slasti mile južne jeseni...

Najrajše bi se bil kar odpeljal; toda, ker je dotični vlak imel dospeti še le čez poldrugo uro, ozrl sem se v tem časi nekoliko po okolici.

Herpelje in Kozjane (Kozina) sta mali vasi,

stoječi ob Reško-Tržaški cesti, mej katerima teče od severa na jug železniška proga Divača-Pulj. Prva vas ima nekaj čez poltretjo stotino prebivalcev, druga pa okoli dvesto osemdeset. Hiše so večinoma lepe, zidane, z opeko krite, ob njih nasajena raznovrstna južno-sadna drevesa. Kakor po vseh občestnih selih, nahaja se tudi tu, zlasti v Kozjanah skoro več gostilnic, nego li hiš, katere prežé kot pajek v svoji mreži, na žejne voznike in potnike. Tudi štacuno s specerijskim blagom sem opazil ondu.

Železnica je napeljana tik vasi; kolodvor stoji za mala dva streljaja tam na južni strani. Ondu v južno-iztočnem kotu cestnega razkrižja je široka, okrogla špilja, globokemu liku podobna, obrastena po notranjih svojih plazih s pritličnim gneljem in robidjem. Po vsej širni okolici, kamer koli obrneš pogled, razmetano je golo, sivo skalovje, izmej katerega se tu in tam kvišku vzpenja kako osamljeno drevo.

Od tukaj nameravajo Tržačani napeljati posebno železniško panogo. Pravijo, da je to že „fait accompli“: samo še baje ugibljejo — rekel je nek šaljivec, — bi-li kolodvor postavili na sredi — Miljskega zaliva ali pa gori pri — „obkinskem“ obe-

lisku... No, da-li se bode Tržačanom po želenici iz te puščave res cedilo zaželjeno mleko blaginje, o tem nesem utegnil premišljevat, kajti glej! v istem trenutku je prišvigal po železnem tiru vlak ter me odnesel z neplodnega polja visokoletnih narodnogospodarstvenih projektov in abstracto.

Od Kozjan se železnica vije po globokih razrezah, mej rudeče-lisastimi pečinami, vedno višje navzgor na puste Kraške goličave. Tukaj se ti Kras kaže, rekel bi, v najdivnejši svoji podobi: golo, razruščeno skalovje po vsem nepreglednem okrožji, kakor bi se tu bili svoje dni borili Gigantje z olimpskimi bogovi. Daleč na okrog ni videti nikjer žive duše, niti sledu o kakšnem človeškem bivališči... Osupnen strmiš v to sivo, kamenito puščobo, ter jej naposled užaljen odvrneš utrujene oči — kar se ti zablješ tam doli izza kamenitih golin nekaj medlo-snjega. Pogledaš bistreje in pred tabo se prostira — jadransko morje! In višje tam gori, proti severo-zapadu blesté v solnčnem svitu koroške in tirolske planine, velikanski snežniki v dolgi vrsti kakor srebrna stena.

Zdaj zopet izgine svetli razgled v sinje daljave za skalnatimi kušami, da se prestrašen

Deželni zbor kranjski.

(IX. seja v 9. dan oktobra.)

Razna poročila deželnega odbora izročé se raznim odsekom.

Poslanec dr. Samec poroča v imenu upravnega odseka o §. 6 letnega poročila deželnega odbora, pod naslovom „Občila“, ter nasvetuje v odsekovem imenu: „Deželnemu odboru se vnovič naroča, da poizve zadržke, da se še doslej ni napravila cestna zveza pod Pijavo Gorico mej novo Turjaško in staro okrajno cesto“.

Poslanec dr. Poklukar izraža upanje, da sedaj ko se je izvršil odkup zemljišč za to cesto, se ne bode stavba, katera bode velikega pomena za promet, nadalje zadržavala in se bode delo kmalu izvelo, gospod deželni predsednik pa bode gotovo skrbel, da se ta zadeva hitro reši.

Predlog g. poslanca dr. Samca se vzprejme.

Poslanec dr. Samec predlaga na dalje: „C. kr. vladi se izreče najtoplejša zahvala, da je dala izvršiti preiskave glede preložitve cest čez Gorjance. Ponavlja pa se prošnja, da se dela preložitve, kakor hitro možno začne in da se v ta namen že v proračun državnega zaklada za leta 1885 potrebna svota postavi, ako se to še ni zgodilo.“

Deželni predsednik baron Winkler naznani, da mu je došel ravnokar dopis ministerstva, da se dovoljuje za preložitve ceste čez Gorjance 29.000 gl., od katere svote se bode postavilo v državni proračun za l. 1885 že 20.000 gl.

Predlog dr. Samca se vzprejme.

Dr. Samec nasvetuje nadalje: „Deželni odbor se pooblasti, dovoliti cestnim odborom naklade na 10%, ako uložijo za to utemeljene prošnje.“ Predlog se odobri.

Poslanec Pakiž nasvetuje: „Deželnemu odboru se naroča, da se načrt cestne proge čez Lužarje še v teku tega leta pregleda, in da se pri tem pregledu tudi zaupni možje iz dotičnega okraja udeležujejo, in da naj se zato skrbi, da se bode izpeljava tega načrta že v prihodnjem letu zvršila. V ta namen naj nakaže deželni odbor izplačanje podpore v znesku 3000 gl., katero svoto je bil deželni odbor že z dopisom 10. januarja 1882 obljubil.“

Predlog se vzprejme.

Pakiž nasvetuje nadalje: „Deželnemu odboru se naroča, da znesek 1000 gl., katera svota je bila že l. 1882 od deželnega zbora dovoljena, še v teku tega leta cestnemu odboru Ribniškemu izplača.“

Poslanec dr. Samec želi, naj bi se ta predlog prej še izročil finančnemu odseku v pretres. Pri glasovanju pa se odobri predlog poslanca Pakiž-a.

Poslanec Pakiž nasvetuje slednjič: „C. kr. deželna vlada se ponavljeno naprosi za primerno podporo iz državnega zaklada za okrajne ceste: Rakek, Bloška Polica, Žlebič, Ribnica oziroma Babino Polje.“

Ko je poročevalec dr. Samec ta predlog podprl, omeni deželni predsednik baron Winkler, da je vse zavisno od tega, če je ta podpora postavljena tudi v državni proračun. Predlog poslanca Pakiž-a se vzprejme.

Poslanec Murnik poroča v imenu gospodarskega odseka o pospeševanju hišne industrije in o ustanovitvi obrtnih strokovnih šol in nasvetuje sledeče predloge:

umakneš v vozov kot. In ko se ozreš v drugo skoz okno, razgrebajo se pred tabo globoke, divje razorane doline, z mogočnim skalovjem nasute, vijoče se v dolgih nepreglednih potezah tja doli proti morju. Po teh pustih, ogoljenih rebrih in brezdanjih brazgotinah valí se po zimi besno tuleča burja, vznášaje prst in ruševino po vzduhu; večkrat je toli silna, da vrže po cel vlak in tira . . .

V naglem teku je dričal vlak po tej samotni puščavi; tu pa tam se je prikazala kako borna vas, s kamenenimi kočami; mej njimi nekoliko murvinih in smokvinih dreves, s trsjem ovitih. Na posamičnih postajah: Rakitovič, Podgorje, kjer se nam je iznad golega kamenja zopet zablislilo sinje morje, ustavil se je naš železni vranec samo za kratek hip ter švilgal zopet naprej; a čem dalje nas je zanesel, tem žalostnejša pokrajinska slika se je razgrinjala pred nami: po vsej prostanej okolici kamenito groblje, tam doli na desno brezkončno morje in tu zadaj na levem obzorji mogočna Učka Gora — otožen, grozno-veličasten prizor!

A glej! — nenadoma se spremeni pokrajinsko pozorišče! Globoko tu doli na desno širi se pred

1. Deželnemu odboru se naroča, da se, razloži razmere gledé izdelovanja žmnatih sit na Kranjskem, obrne na visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo s prošnjo, da bi visokoisto to industrijo pospeševalo na ta način, da izposluje kar najnižjo carino (izvoznino).

2. Deželnemu odboru se naroča, obrniti se na visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje s prošnjo, naj bi pospeševalo čipkarijo v Idriji, ali na ta način, da nastavi učitelja za risanje obrazcev, za čipke ali pa da pripravi obrazce in risanja (pisme) za čipke.

3. Deželnemu odboru se naroča, da se, razloži razmere tukajšnje slamnikiarije, obrne na visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje s prošnjo, naj bi ukrenilo, da se izda poučevalni spis o vprašanji, kako povzdigniti pripravljanje slame za pletenje.

4. Deželnemu odboru se naroča, obrniti se na visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje s prošnjo, visokoisto naj bi:

a) ustanovilo v Ljubljani c. kr. strokovno šolo za lesno industrijo, ki bi obsegala mizarstvo za stavbinska dela in hišno opravo, potem lesoreznicu in strugarnico, dalje delarnico za poučevanje o napravi kmetijskega orodja in lesno rezno industrijo;

b) pospeševalo pletenje košev in jerbases s tem, da ustanovi šolo za pletenje in da nastavi popotnega učitelja, ki bi poučeval o vrboreji;

c) podpiralo lončarijo na Kranjskem s štipendijami, ki naj bi jih ustanovilo.

5. Visokemu c. kr. ministerstvu za uk in bogočastje se za do sedaj glede upeljave nove industrije v Železnikih, Kropi in Kamni Gorici storjene korake izreka zahvala, ter se visokoisto naprosi, da obljubljeno strokovno šolo za te kraje ustanovi.

6. Deželnemu odboru se naroča, da dogovorno s trgovsko in obrtniško zbornico za Kranjsko sestavi poseben odbor v Ljubljani, ki bi ob enem z podružnimi odbori, ki se imajo sestaviti po deželi, razpravljal, kje bi se mogle domače obrtnije na novo ustanoviti in katere.

7. Deželni zbor izreče, da je pripravljen ustanovitev obrtniških strokovnih šol in povzdigo domače industrije kolikor mogoče podpirati in pospeševati, ter dovoli v ta namen za l. 1885. donesek 5000 gl. iz deželnega zaklada. (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. oktobra.

Državno sodišče je odločilo na neko pritožbo treh spodnjeavstrijskih učiteljic, da učiteljice nemajo volilne pravice, ker dotični deželni zakon govori samo o učiteljih, ne pa o učiteljicah.

Česki deželni zbor je sklenil, da se bodo v deželne srednje kmetijske šole vsprejemali tudi učenci, ki so dovršili meščansko šolo, ne pa samo oni, ki so dovršili spodnjo gimnazijo ali realko. — Zdaj smo izvedeli, kako stališče zavzema vlada nasproti Kvíčale zakonu. Oficijozni „Fremdenblatt“ izjavil se je jako odločno proti temu zakonu in ni dvomit, da je zato dobil povelje od zgoraj. Ta list tudi pravi, da je pot še dolg, predno postane ta predlog zakon. Iz tega smemo sklepati, da ga brez odločnega pritiska Čebov ne bode vlada predložila sankciji.

Predvčeraj je bila v **spodnjeavstrijskem** deželnem zboru volitev novega deželnega odbora. Iz-

voljeni so prejšnji odborniki, samo na mesto Thomasa izvoljen je poslanec Schöfel od poslancev kmetiskih občin. Prvokrat se je letos primerilo, da so poslanci kmetiskih občin v deželni odbor izvolili poslanca iz mestne skupine.

Predlog, katerega je stavil v **gališkem** deželnem zboru Rusin Romanczuk zastran poučnega jezika v galiških šolah, letos še ne pride pred zbor. V dotičnem odseku se nikakor neso mogli sporazumeti. Poljski poslanci iskali so raznih zvijač, kako bi se izognili ustanovitvi rusinskih šol. Nekateri so nasvetovali, da bi se ne štel otroci, ampak starši, kadar bi šlo za osnovo kake rusinske šole, drugi so imeli druge ugovore. Naposled so pa sklenili, da se ta stvar za zdaj opusti in k večjemu deželnemu odboru naloži, da preiskuje dotične razmere in deželnemu zboru o tem poroča v prihodnjem zasedanju. — Poslanec Grocholski odložil je zaradi slabega zdravja svoj mandat kot delegat in poklican bode v delegacijo njega namestnik dr. pl. Madejski.

Solnogradski deželni zbor je toliko premenil volilni red, da bodo vsa mesta doma volila. Drugih sprememb volilnega reda se pa ni uvelo, ker za nje ni bilo dobiti dveh tretjin glasov, kajti nekateri so hoteli, da volijo petakarji, drugi pa, da vsi davkoplačevalci.

Ogerska gospodska zbornica je že končala adresno debato. Bila je kratka, trajala je samo jedno sejo. Imela je pa tudi dosti zanimivega. Grof Ferdinand Zichy je pri tej priliki izjavil, da ne bi bilo dobro pri sedanjih razmerah izročiti gospodske zbornice v roke vlade. Odgovarjal mu je ministerski predsednik pa jako zmerno, kar je kazalo, da vlada želi sprave z bolj zmernim delom konservativcev, ker brez njih bi ne bilo mogoče preustrojiti gospodske zbornice. — Adresa antisemtov, katero je izdelal Simonyi, poudarja, da se mora ves pravni sistem postaviti na kristijansko podlago. Zdaj pa imajo židi ves mobilni kapital v rokah in ves promet. Oai zavirajo, da se ne naredi noben racionalen agraren zakon, niti času primerni volilni red. Srednja poslastva, kmetje propadajo vsled židovskega oderuštva in neugodnih zakonov.

Vnanje države.

Dné 17. t. m. snide se v Belemgradu **srbska** škofijska sinoda. Na dnevnem redu so posvetovanja cerkvenega in administrativno-političnega obsega.

Najvažnejša predloga, katera se bode predložila **bolgarskemu** sobranju, je gradjenje železnične zveze Pirov-Vakarel, ki se začne delati prihodnjo pomlad. Več družeb se je že vladi ponudilo, nekateri poslanci so pa za to, da bi jo država sama gradila. Odločilo bode sobranje. Vladni inženjerji sedaj trasirajo progo Pirov Sofija.

Člani **rumunske** opozicije so sklenili, da se volitev ne udeležé kakor politična frakcija, ampak le kakor osebe, da stranke ne bode zadel nikak poraz.

Francoske zbornice predložil je minister pomorstva predlogo, da se za Tonking dovoli 14 milijonov frankov kredita. Ta predloga izročila se je posebnemu odseku. Vojni minister je pa predložil načrt o organizaciji kolonijalnih et. V soboto se bode v zbornici pričela debata o interpelaciji grofa de Roys o gospodarske politiki vlade.

Nemški socialisti zahtevajo v svojem volilnem okliči, da se uvede normalni delavski dan, omeji delo žensk, prepove delo otrok, razširi zavarovanje proti nezgodam na poljedelstvo, gozdarstvo in vožarstvo, upelje zavarovanje za stare in invalide. To so vse opravičene zahteve, mnoge so že upeljane v drugih državah. Pri prihodnjih volitvah bodo socialisti, kakor se kaže, precej pridobili. Izjemni zakoni napredka socializma neso ustavili. Kaže se, da je prav imel angleški ministerski predsednik Gladstone, ko je rekel: „Socializem je, ali mogoč, in tedaj se bode uresničil, naj se stori kar koli proti njemu, ali pa ni mogoč, tedaj bode pa izginil, ne da bi se protistavila državna oblast.“ — Pruski državni

nami podolgasta, za kako miljo široka rodovita dolina, z rujavkastim zelenjem obrastena in prekrizana z belimi cestami in s svetlo-zelenkasto rečico, vijočo se v prijaznih ovinkih mej oljčimi gozdiči. Na sredini doline, malo uro hodá od postaje dviga se na strmem, piramidi podobnem holmu štirivoglasta skupina rujavo-sivih hiš, iznad katerih štrli v vzduh temen zvonik —

Tu se ustavi vlak in pogled na (laški) napis gori na kolodvorskem zidu me pouči, da smo v — Buzetu.

Ker se mi je prijazna dolina bila na prvi pogled omilila, stopil sem iz voza ter se napotil po hribu navzdol.

Od kolodvora, stoječega na strmi terasi usekani v sivo-skalnati hrib Póčekáj, vije se grčava s kamenjem posuta steza doli po izpranih klancih, tekočih mej zvito-vejnimi gnelci, mimo posamičnih selskih hiš vedno nižje v dolino in po širokejši, mej njivami in vinogradi napeljanji cesti v hribovo podnožje.

Odloživši svoje potno torbo ondu v „Albergo alla fontana“, stoječem doli ob cesti, stopal sem

takoj po strmih klanci navzgor po hribu v starodavni Buzetski grad.

Buzet, po laško Pingvente, mestece, imajoče blizu polšest sto prebivalcev, stoji — kakor sem že bil omenil — na strmem, kakih tri sto metrov visokem holmu, dvigajočem se na sredini zavetne doline, po kateri teče sivo-zelenkasta rečica Mirna, izvirajoča v tej dolini. Hrib, na katerem je mestece, prepleten je vse okoli s trsovimi brajdami, vijočimi se kot venci ob tenkodebelnih, nalašč za to nasajenih javorjih. Na južno-vzhodnej plati hriba, po pri-sojnem brdu okrog rastejo breskve, marilice, smokve, oljke; doli ob Mirni pa se širijo mej topoljem in rakitjem bujni travniki.

Tu na južnem holmovem podanku je na prostrani, razploščeni terasi mestno pokopališče s cerkvijo, ograjeno s visokim zidom, ob katerem se cesta v rezkem ovinku zasuče po hribu navzgor v predmestje in čez kakih sto korakov stojiš pred mogočnim uhomom v „grad“, okrašenim z raznimi kiparskimi reliefi; kajti mesto, kot nekdanja trdnjava, opasano je še dan danes z ozidjem, skoz katero vede vanje dvojne vrat . . .

sovet snide se 25. t. m. Otvoril ga bode carjevič naslednik.

V Angliji so še vedno meetingi, na katerih se narod izjavlja za in proti volilni reformi. V saboto je bil tak shod na posestvu Chatsworth vojvode of Devonshire, kateri se je izrekel za volilno reformo. Udeležilo se je meetinga nad 80.000 ljudi. Govorili so Hartington, Harcourt in Mundella. Prvi je zagotavljal, da bode vlada takoj, ko zgornja zbornica vsprejme volilno reformo, predložila zakon o novejši razdelitvi volilnih okrajev. Salisbury je pa ravno isti dan na nekem konservativnem meetingu v Helsu se izrekel, da zgornja zbornica nikakor ne odstopi od svojega prvotnega stališča, ob enem se morati predložiti volilna reforma in nova razdelitev volilnih okrajev. Ako res zgornja zbornica ne bo hotela odjenjati, morala bode vlada razpustiti parlament.

Afrška konferenca se ne snide tako hitro, kakor se je do zdaj poročalo. S loč še ni določeno kedar, Anglija in Holandija bosta vzajemno postopali v kolonijalnih vprašanjih. Portugalijska bode pa neki podpirala Nemčijo.

Dopisi.

Iz Trsta 14. oktobra. [Izv. dop.] Dopolnilne volitve v mestni zbor so dovršene. Zdaj se lahko pregleda pomanjkljivosti na jedni ali na drugi strani. Laško politično društvo, katero ni za las bolje od „Progressa“, podleglo je v II. razredu v mestu. Smešno je pri tem društvu to, da so figurirali mej imeni volilnega odseka tudi možje, ki že davno v grobu spe. Volitve v okolico izpale so le na pol dobro. V I. okraji pali smo za dva glasa. Temu je krivo, da je bil nasprotni kandidat bogataš in ga je celo vlada podpirala, kajti takoj po izvolitvi počastil ga je sam namestnik De Pretis s pohodom, da mu je čestital.

Krivo je bilo tudi to, da je politično društvo „Edinost“, recte da so nekatere osebe, hotele po vsej sili druge kandidate usiliti volilcem, akoravno so se poprijeli volilci g. Persiča, čemur je jasen dokaz, da je toliko glasov dobil od samih kmetov in poštenjakov. Neka oseba, g. urednik, vam bo že znana, je vsled osobne mrznje proti g. Persiču skušala ponujati kandidate kakor Čič oglje in tako je jeden teh kandidatov 10 glasov ujel. „Edinost“ se je v I. okraji le toliko prikazala, da bi se jej ne moglo očitati, da neče ničesar za Persiča storiti. Žalostno je, da se tako strankarsko vrtilo kolo političnega našega stroja, da je nekaterim oseba vse, a stvar španjska vas. Akoravno se je gosp. Persič zadnje dni malo za svojo kandidaturo brigal, so pa volilci toliko več mej saboj delali. Da je politično društvo, katero je pa nekoliko zaspano, priporočalo in delalo za pravega kandidata, imel bi bil pri vsem pritisku več ko 40 glasov večine. To so fakta, katera se ne dajo odvreči. „Slovenski delavec“ storil je svojo dolžnost, priporočal je Persiča volilcem, kakor se spodobi, „Edinost“ omenila ga je le, ker je bila prisiljena.

Naj ne mislijo gospodje od „Edinosti“, da se boče s tem društvu slabo, ne, nikakor ne, društvo ima velike zasluge, a v tem slučaju ni postopalo pravilno, bilo je popustljivo.

V V. okraji šlo je laglje, tam je stari banski vitez Burgstaller po navadi po svojem hlapci in sosedih, kakor po župniku Čebularji delal za se, posebno je pa župnik pri volitvi pred dvema letoma

zakrivil, da je Burgstaller voljen bil, ker je hodil vedno k njemu na obed.

Izid volitev je naslednji: I. okraj: od 306 oddanih glasov dobil je Strudthof 147, Pet. Persič pa 145. 10 glasov bilo je za g. Klodiča, 4 listki pa prazni. — V V. okraji bilo je oddanih 184 glasov, Matija Živic, inženier, dobil je 89 glasov, Burgstaller pa 35. Volitev v I. okraji je bila burna, skoro se je bilo nadejati boja. Laška stranka imela je nasproti volilnemu posloju krčmo v svoji lasti. Tam se je pilo, na mizi se bili bankovci, vsak je prejel 1 gld. in še piti; spremljali so volilce čez cesto v sobo, da so glas oddali. Ves magistratov aparat služil je terorizmu: dacarji, grobokop, mestni policaji in magistratovi birači, vse je delalo. Denar je odločeval, okoličani se pa vender neso dali podmititi, le nekatere creature, izdajice, so za srebernik prodali svoj narod, svojo kri.

V I. okraji uležel se bode protest, ker so se velike nepostavnosti godile. Zagotovili pa so volilci, da prej ne mirujejo, da bode izvoljen g. Persič.

Domače stvari.

— (Denašnja seja deželnega zbora kranjskega) trajala je do 1/4. ure popoldne. Vsprejela se je najprvo takozvana lex Šuklje, po kateri izgubi Ljubljansko mesto samostojnost, skrbeti samo za svoje šolske potrebe in bodo davkoplačevalci Ljubljanski odslej prinašali 10% k normalno-šolskemu zakladu. Proti postavi je govoril obširno in izvrstno župan g. Grasselli. Pri zloglasnih 600 gold., ki figurirajo v proračunu normalno-šolskega zaklada pod prenarjenim naslovom „za neobligaten pouk slovenščine na nemških in za neobligaten pouk nemščine na slovenskih večrazrednih ljudskih šolah“, je predlagal Dežman, naj se otrok le imenuje po pravem imenu in reče, kakor nasvetuje deželni odbor „za pouk v drugem deželnem jeziku“, ker je teh 600 gld. le za pouk v nemškem jeziku. Šuklje je ugovarjal in povedal, da se uči nemščine neobligatno nad 700, slovenščine pa 177 otrok. 600 gld. se je potem vsprejelo brez ugovora. Proti postavi o nadzorstvu branilnice kranjske sta govorila baron Schwegel in Dežman. Dež. predsednik baron Winkler izjavil se je proti postavi. Pri imenskem glasovanju vzprejel se je prehod v specijalno debato s 15 proti 9 glasom; 10 poslancev je bilo odsotnih.

— (K ravnopravnosti) Ko je začetkom tega meseca „Zveza slovenskih posojilnic“ v Ljubljani zborovala, stavil je g. A. Knez predlog, da bi posojilnice proti vsacemu nemškemu odloku, ki se izda na slovensko ulogo, uležile pritožbo in nadaljevale v vseh instancah, tako dolgo, da bi se na posled izvojevala popolna ravnopravnost. Gospodje zastopniki s Štajerskega pa so izjavili, da se v Mariboru in Celji vsaka uloga reši v tistem jeziku, v katerem je pisana, da na slovenske uloge dobivajo tudi slovenske odloke. Dasi spada Kranjska in Štajerska pod isto nadsodnijo, se vender v vseh okrajnih sodnijah na Kranjskem ne more kaj tacega trditi, pri nas je še drugačna praksa. V tej zadevi je jako zanimljiva vest, katero smo čuli „pod roko“. Visoko stoječ dostojanstvenik iz Ljubljane bil je te dni pri ministru Pražaku. Kaj sta govorila, o tem nemamo stenograma. A vsekako moral je biti govor tudi o sod-

njskih razmerah, kajti ministru Pražaku se je potrebno zdelo poudarjati, da je član XIX. tudi za Slovence še veljaven. Naš poročevalec je celo zatrjeval, da se bode sedaj na Kranjskem pričela nova praksa, ker minister z dosedanjo ni bil baš zadovoljen.

— („Ljubljansk pohajkovelec“) nam piše: Ni moja navada objavljati pogovorov pri čaši piva in še za pasjo razstavo „Pri Roži“ se veliko ne zanimam. Rad pa pobrem, kadar čujem kaj posebnega. Tudi včeraj naletel sem na tako drobtinico. V nekej krčmi bil je mej odličnim narodnjakom in pristavom Pichlerjem precej živahen razgovor o nameščevanju sodnijskih uradnikov in prvi je grajal, da dobivamo uradnike, ki slovenski ne znajo. G. pristav Pichler pa je rekel: „Das ist eben recht, dass man Steirer nach Krain schickt, damit sie slovenisch lernen.“ Kje ste pa to ujeli g. Pichler? Sodnijska praksa vender nema namena, da bi se dotičnik strankam na škodo še le v sodnijske sobi jezika učil, temveč imeti mora popolno znanje jezika, predno službo dobi. — Jako nesrečen bil je tudi dokaz, da so po Štajerskem sami Kranjci nameščeni, kajti g. Pichler je pri naštevanju v prvej vrsti imenoval Krško, ko bi vender moral znati, da to mesto ni na Štajerskem. — Naposled še jedno. Če kdo nasprotnika ne more ugnati, še nikakor ne treba imenovati ga po odhodu „R“, kakor je storil g. P. Tak izrek vsaj ne kaže posebno visoke omike.

— (Dra. F. Eržena), rodod iz Idrije, zadnji čas okrajnega zdravnika v Črnomlju, pristaša Vesteneckovega, znanega po izgrelih v Litiji, Kočevji itd., odpeljali so včeraj popoldne na Studenec, ker je baje zblaznel. Ker je bil dr. Eržen zaradi razžaljenja Veličanstva v preiskavi in zaradi tega iz službe odpuščen, domneva se, da ni zblaznel, ampak da je navaden simulant. — Pri tej priliki opomnimo, da se nam jako čudne stvari poročajo iz Črnomlja. Tam doli na meji morajo biti pač čudne razmere in elementi, kakeršnih se drugod ne nahaja. Vsaj o nekej petorici pripovedovala so se nam tako hujskajoča in izzivajoča dejanja, da si bodemo ostalo četvorico pri priliki bolj na drobno ogledali. Jeden izmed njih, zloglasni Wawreška, je našim čitateljem itak že znan.

— (Iz Celja) se nam piše: Poročali ste nedavno da bode novo Celjsko gledališče baje da 150.000 gld. stalo. Te dni sta malo hiš od gledališča, v Celjski gledališki ulici, v hiši, ki stoji pred najsmrdljivejšo lino vseh smrdljivih Celjskih kanalov, dva otroka umrla za davico. Lani pa je davica v poštni ulici, tudi v hiši pred smrdljivimi vrati kanala, jednega otroka vzela. Nekateri Celjani mislijo premišljujejo zgradbo novega gledališča in kužne naše kanale, da bi bilo morebiti za Celje mnogo bolj koristno, popraviti kanale, ki v sebi zbirajo, ker jim je odtok zaprt, pravo kugo, nego pa staviti neprimerno drago in veliko gledališče, če tudi je staro gledališče res Celju malo časti delalo. „Umetnost“, ki v Celjskem gledališču kraljuje, bi še laže morebiti bila čakala na novo svetišče, kakor zdravje someščanov.

— (Celjska regionalna živinska razstava) 4. in 5. t. m. ni imela popolnem povoljnega lica. Srednja Savinska dolina se skoro nič ni udeležila, morebiti zavoljo nasprotstva, katero so ljubi plemeniti Celjani konjski dirki v Žavcu delali. Premije so dobili večinoma Celjani in večji posestniki

Ulice so Buzetu, kakor po vseh isterskih mestih, jako tesne, s kamenjem nadlažene, v obče precej snažne; hiše poprek vse zidane, večinoma visoke, tu in tam dvonadstropne. Na južni strani mesta, takoj pri urodu, prostira se pred dolgo vrsto svetlobnih hiš prisojna terasa, z drevjem obsenčena in z zidom obrobjena, kjer se shaja in spreha o lepih vspomladnih in poletnih večerih Buzetska haute-volée, zlasti pa — nadobudna mladzen, katerej se tudi zunaj mestnega ozidja, ondu na večerni strani ponuja ugodno šetališče pod košatimi murvami . . .

Povestnica o prvotnem povstanku Buzeta (Pinguentum) je precej mračna, nepoznana. Po različnih rimskih napisih in vsakovrstnih drugih starinskih ostankih bi se dalo sklepati, da je tukaj že za Rimljanov stalo kako mesto ali naselbina; toda iz srednjega veka so bližnji podatki o Buzetu jako slabo znani, dočim je ob velikem požaru proti koncu 16. stoletja zgorel ves mestni arhiv. Samo toliko se ve, da je Buzet izprva bil pod nemškimi mejnimi grofi, kateri so mu baje tudi vzgradili ozidje: pod Beneško oblast je mesto prišlo še le okoli l. 1421. Pra-

vijo, da so na konci 15. stoletja Turki trikrat opustošili Buzetsko okolico, ali mesta samega vender neso mogli ožugati. Za Beneške vlade je Buzet postal znamenit l. 1511., ko se je vanj bil preselil iz Raspa beneški senator, ki je upravljal vso Istro. Od tiste dobe so tu bivali vsi upravitelji Istre do propada republike Beneške in je takrat Buzet bil najpoglavnejši isterski tabor na kopnem, imejoč svoj arzenal s topovi, s katerimi se je branil zoper sovražne napade . . .

No, danes o tem Beneškem veličju tu v Buzetu ni več mnogo sledu! Jedini zvonik, vzgrajen nalik zvoniku sv. Marka v Benetkah in mestna zbornica, v kateri je stanoval dotični senator, spominata še Buzetčane na nekdanjo preblagohotno pokroviteljstvo Beneškega leva.

Razven teh spomenikov izza Benečanskega nasilstva je v Buzetu najznatnejša zgradba — župna cerkva Device Marije, stoječa na vzhodni strani omenjenega zvonika. Vzgrajena je v 14. ali 15. stoletju, v bizantskem slogu, prostrana in visoka ter ima lepe altarje iz marmorja. In ondu na severnem konci mesteca, ob zidu je podružnica sv. Jur-

ja, katerej se v ozadji razgrebajo mračne podrtine . . .

Buzetčani, kakor je videti, čutijo v sebi še kakšno kapljico Benečanske krvi; kajt ne samo, da govore samo po laški, obrnen jim je pogled vedno tja čez „mlako“ v blaženo Italijo. Zlasti sedanji župan je baje velik blagovestnik laškega odrešenja. Toda okolica Buzetska je vsa slovanska in kakor sem se prepričal, tudi v mestu samem se govori hrvaški.

Veliko stori za vzbujo narodne zavesti mej okoličani sedanji Buzetski dekan, č. g. Ante Kalac, iskren in odločen Hrvat, pisatelj in pesnik, ki svoje proizvode priobčuje pod psevdonimom Nadan Zórin. In kot vrl pomočnik se mu je letos pridružil zaveden naš Dutovljanec, g. Josip Kompare, s katerim sem se bil seznanil že v Gorici.

V družini teh dveh dobrovoljnih gospodov sem preživel dva vesela dneva, brezbrizen in svoboden, v zavetju pred vsemi zloglednimi filistri.

Vender tretji dan gnalo me je spremembe željno srce zopet dalje, v tuje neznane kraje in sicer doli za bodro-šumečo Mirno proti — zapadu.

okolu Celja. Grofinja Hoyos iz Gaberja pri Celji je dobila menda štiri nagrade. Kmetje so dobili kako četrtino vseh premij. Odkar dr. Glantschnigg Celjsko politiko vodi, sodi se vse s politično strastjo. Za načelnika okrajnemu zastopu pa tega gospoda vendar neso hoteli imeti, ampak so volili bolj strokovnjakega trgovca Stigerja. — Morebiti pa inteligenciji Celjski „kmetijski prijatelj“ že preseda?

— (Stare marke za pisma) iz leta 1867, ki od 1. dne avgusta meseca t. l. pri poštini uradih neso več v prodaji, morejo stranke uporabiti še do konca tega meseca ali pa jih zamenjati za nove pri poštinem uradu. Ko pa preteče ta mesec, se ne bodo več zamenjavale in s 1. dnem novembra t. l. bodo pisanja, ki bodo imela rečene marke, kakor da bi ne bila frankovana. Ta naredba pa ne velja za poštno-branilne karte, ki so v njih utisnene marke po pet novcev, izdane leta 1867. Kdaj pa le-te iz veljave stopijo, objavi so o svojem času.

— („Izgubljena nemška dežela.“) Ker neradi zgrešimo prihko, kadar lahko pokažemo, kako dragi, ljubeznivi in resničeljubni prijatelji so nam Nemci, zato smo pred kratkim časom v našem listu tudi poročali, da je organ za prusko-nemško lepovestje, „Gartenlaube“ namreč, prinesla spis pod naslovom „Ein verlorenes deutsches Land“, kateri hoče biti nekak opomin, da nas je v kranjske deželi hitro treba odrešiti in osvoboditi Slovencev. Povedali smo tudi, da v tem spisu nekov Weiss opisuje in poveljuje prirodo naše kranjske dežele, kakor da bi jo bil res katerikrat prebival in proučil, ter da prave krokodilove solze pretaka, videč, da je naša dežela ta čas s slovenstvom preplavljena čez in čez. Obetali smo končno pri tisti priliki, da bomo rečeno nemško berilo v slovenskem prevodu našemu čitateljstvu podali na „pustni večer“, kajti le dobrovoljnost „pustnega večera“ utegne prenašati toliko neslanih dovtipov, s katerimi bore-pisatelj Weiss v rečenem svojem spisu nemško občinstvo, čitatelje „Gartenlaube“ za nos vodi. Za „pustni večer“ smo si torej pridržali nemško šlo — kar nam dojde sobotna številka „Politike“, ki v svojem podlistku večkrat omenjeni pamflet ožema kakor gobo, iz katere se vsled tega prikazuje strmečim čitateljem vsa zlobnost, vsa umazanost, vsa predrznost nemškega peresa v naši dobi. Naš rojak v Zagrebu, znani pisatelj g. Fr. Selak vzela je neukusno to delo v roke in v Praškem časopisu drži je za zrcalo nemškemu svetu, ki naj v njem gleda spake svoje kulture, svojega nemškega liberalizma. Vsak, kdor je čital gospoda Selaka podlistek, moral jo pritegniti njegovim izjavam in hvalliti način, s katerim je neskončno osmešil nemškega pisatelja. Z izborne te polemike naj posnamemo le konec, ki v prevodu slove: „Gospod Weiss pravi, da je kaj posebnega, če se v Ljubljani naleti na Nemca in koj na to tudi trdi, da je bilo Nemcem gospodarstvo tega mesta iz rok izvito z zvijačami in prevarami vsake vrste. Gospod Weiss ne zna ničesar iz zemljepisja, on sedaj pači zgodovino, a tudi računanje mu ne gre. Kaj pa vendar zna? Psovat in z blatom ometavati. „Mesto Ljubljana (tako namreč stoji v „Gartenlaubi“) je prava hči nemške kulture. Res nas mika, da nagovorimo prvega meščana, — ali slovensk je njegov odgovor in ob jednem česko zategne svoj obraz“. To je jedina dobrota v vsi dolgi zlobodri, ker ona znači, da moji rojaki prav cenijo nepoklicanega „kultur-trägerja“. Vsem mlačnim Slovincem pa dajam svet, naj si gotovo naročijo „Gartenlaube“. — Z nami vred bodo i naši čitatelji vrlemu rojaku v Zagrebu zahvalni, da nas je tako prijetno rešil odurnih nemških šal, ki bi nam utegnile pokaziti tudi „pustni večer“.

— (Zadolžena gospodarstva.) Pred sabo imamo najnovejše poročilo ces. kr. statistične komisije Dunajske in iz njega uvidavamo, kako osupljivo hitro rasejo po avstrijskih deželah hipotekni dolgov. Znašali so na novo vknjiženi dolgov leta 1879 za vso Cislitvansko 229.5 milijonov goldinarjev, leta 1880 poskočili so že na 238.7 milijonov gld., leta 1881 na 246.2 milijonov gld., a leta 1882 (do tu sega rečeno poročilo) dosegli so na novo vknjiženi dolgov hipotekni znesek 255.7 milijonov gld.! Če se od tega na novo leta 1882 vknjiženega dolga odšteje, kar se je istega leta zbrisalo, po tem se pokaže, da je čistega prirastka k hipoteknim dolgovom leta 1882 bilo 22.9 milijonov gld. Od dolgov, leta 1882 na novo vknjiženih v znesku 255.7

milijonov gld., pripadajo na posamezne dežele v primeri z letom 1881 naslednje vsote, in sicer na:

	leta 1881	let. 1882
Česko	102 556.198	105 257.108
Moravsko	28 232.179	29 870.259
Šlezsko	7 095 204	6 201.353
Dolenje Avstrijsko	56 828 792	63,366.119
Gorenje Avstrijsko	12 267 856	12 041.785
Solnogradsko	2 955 983	2 775 204
Štajersko	15 427 445	17,508.026
Kranjsko	4,049.205	3 306.619
Tirolsko	12,387 880	11 184 754
Koroško	4,424 663	4 217.457

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Budimpešta 16. oktobra. V državnem zboru izjavil je povodom adresne debate ministerski predsednik, da se more pristop Rusije k avstro-nemški zvezi v interesu miru le pozdravljati. Avstrijsko-ruski odnosi morejo se presojati le na podlagi avstrijsko-nemške zveze, katere bistvo je v tem, da sti obe državi vnanjim nevarnostim nasproti zvezani. Smoter zvezi bil je in ostane: ohranitev miru. Bila je toraj naloga z drugimi sosednimi državami, torej tudi s toli važno Rusijo vzdrževati prijateljske odnose. Avstrijsko-nemško prizadevanje, da se obstoječe razmere na vsako stran pomirjevalno, lojalno in zaupno razvijo, našlo je pri carji in sedanji vladi največjo naklonjenost in odnosi so se pri sestanku v Skiernevicah utrdili.

Razne vesti.

* (Trsna uš) razširila se je že na Bolgarsko, kamor se je zanesla iz Srbije. Konstatovali so jo v vinogradih v Babinem brdu onkraj Timske.

* (Mistifikacija.) Po italijanskih listih razpravlja se že teden dni čudna vest, ki je skoro neverjetna, a se do sedaj oficijalno še ni ovrgla. V Turin prišla je knezja rodbina iz Assaba ob Rudečem morji, kjer je mala italijanska naselbina. Kneza in knezinja obsipali so z odklovanji in častmi. Potovala sta po vsej Italiji na državne stroške, predstavila sta se pri dvoru, imela sta avdijence in pogovore pri ministru Manciniji, pod čigar neposrednim vodstvom je naselbina v Assabu. Knežja rodbina s premstvom je vlado nad 300 000 lir stala, katera vsota se je izdala deloma za darila, deloma za stroške. Ko se je omenjena rodbina poslovila od ministra Mancinija, vrnila se je domov, tudi na stroške Italije. Sedaj pa poročajo Milanski listi, da je vse to knežje potovanje velikanska mistifikacija, kajti toli gostoljubno vsprejeta obitelj ni nikdar bila knežje kavi in vse je lokavo proračunjena sleparija.

* (Gledališčna igralka — po sili fotografovana.) Kako se umetelnica po sili in proti njenej volji fotografuje, dokazal je nedavno nek ameriški fotograf. Mis Rosa Eytinge, slavna in brdka gledališčna igralka v Novem Jorku, se ni pustila nikakor niti za veliko plačilo fotografovati. Te dni pa, ko je šla krasotica v San Francisku v kopel na morsko obrežje, jej je sledil voz, ki je imel v sebi skrit fotografski stroj. Ravno ko je bila mis Rosa v prav pikantnem kostumu in je hotela se spustiti v morske valove, odpre fotograf v vozu skrit aparat in jo fotografuje. Drugo jutro se igralka ne začudi ravno malo, zagledavši sebe — kot morsko deklico na sliki, ki jej jo je prinesel fotograf, rekoč, da je podoba izvrstno izpala in da bo naredil 10.000 enakovrednih podob in jih razposlal na vse štiri vetrove, če se ne pusti fotografovati v spodobnejši in manj pristrženej obleki. Ker so bile zdaj njene prošnje in solze brezuspešne, se je udala silovitejši usodi in se pustila fotografovati v prav ličnej obleki. Se ve da sta se tudi pogodila, da je izdelatelj novih podob uničil prejšnjo sliko. Krasno izdelane podobe dičijo zdaj vse prodajalnice v Novem Jorku, Chikagu in v San Francisku ter donajajo Rosi in fotografu veliko dobička.

Tuji:

dne 15. oktobra.

Pri Slonu: Vugrinčič z Dunaja. — Karafiat iz Trsta. — Lieberman z Dunaja. — Pri Malet: Dr. Hellmann, Rigler, Böhm z Dunaja. — Krauseneck, Rosinger iz Trsta. — Stern iz Budimpešte. — pl. Schiwitzhoffen iz Grada.

Meteorologično poročilo.

Dno	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
15. okt.	7. zjutraj	741.54 mm.	+ 1.2°C	brezv.	megla	0.00 mm.
	9. pop.	740.95 mm.	+ 10.6°C	brezv.	jas.	
	2. zvečer	743.62 mm.	+ 4.0°C	brezv.	jas.	

Srednja temperatura + 5.3°, za 6.1° pod normalom.

Dunajska borza

dne 16. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna rent.	80 gld.	90 kr.
Srebrna rent.	82	—
Zlata rent.	103	10
5% marena rent.	95	75
Akcije narodne banke	860	—
Kreditne akcije	286	60
London	122	05
Srebro	—	—
Napol.	—	69
G. kr. cekim.	—	78
Nemške marke	9	80
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	124
Državne srečke iz l. 1864.	100 gld.	172
4% avstr. zlata rent. davka prosta.	103	15
Ogrska zlata rent. 6%	123	—
" " papirna rent. 5%	93	15
" " papirna rent. 5%	88	75
5% štajerske zemljišč. od. ez. oblig.	104	50
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	115
Zemlj. ob. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	121	50
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	109	30
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	50
Kreditne srečke	100 gld.	177
Rudolfove srečke	10	18
Akcije anglo-avstr. banke	120	104
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	214	25

Gostilna

(649—1)

na dobrem prostoru v **Cerknici** se daje z vso opravo proti temu v **najem**, da toči najemnik vino lastnika od litra. Poizvedbe pri **A. Pogačniku**, trgovcu v **Cerknici**.

Veliko, novo, še ne kurjeno

štedilno ognjišče

(Sparherd) z vodnim kotlom in pečo sapnico in kar še zraven pripada, se proda.

Več se izve pri hišniku v hiši c. kr. notarja **dra. Jarneja Zupanca**.

(612—2)

Pomaranče in limone.

Pet kilo najlepših **laških pomaranč** (25 do 30 komadov) za samo gld. 2.20.

Pet kilo najlepših **laških limon** (30 do 35 komadov) " " " 2.—

Pet kilo najlepših **laških pomaranč in limon**, mešano, (35—40 komadov) 2.30.

Posilja proti poštenu povzetju, vozine in carine prosto, ter za zaboje tudi nič ne zaračuni (622—5)

S. E. Caroli v Trstu.

Mejnarodna linija.

Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvovrsta parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „Germania“, 4200 ton, okoli 10. oktobra.

„East Anglia“, — — — 25.

Kajuta za potnike **200 gold.** — Vmesni krov **60 gold.**

Potniki naj se obrnejo na (611—12)

J. TERKULE,

generalnega pasažnega agenta,

Via dell' Arsenal e Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na **Emiliano d' Ant. Poglajen**, generalnega agenta v Trstu.

V „NARODNI TISKARNI“

v Ljubljani

so izšle in se dobivajo sledeče knjige:

NOV.

Roman. Spisal **Turgenjev**, poslovenil **M. Mdoerh.** — Ml. 8°, 32 pol. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

Junak našega časa.

Roman. Spisal **M. Lermontov**, poslovenil **J. P.** — Ml. 8°, 264 strani. Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Dubrovski.

Povest. Spisal **A. S. Puškin**, poslovenil **J. P.** — Ml. 8°, 122 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Za znižano ceno

se morejo še dobiti sledeče

slovenske lepoznavske knjige:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, spisal **dr. Ribič**. — Zivotopisje, spisal **Rajč Bož.** — Prešern, Prešern ali Prešeren, spisal **Fr. Levstik.** — Telečja pečenka, novela, spisal **J. Jurčič.** — N. Machiavelli, spisal **dr. Ribič.** — Pisma iz Rusije, spisal **dr. Celestin.** — Trstvo z grozdom na Ruskem, spisal **dr. J. Vošnjak.** — Čegava bode, novelica, spisal **J. Ogrinec.** Velja 15 kr.

II. zvezek, ki obsega: Erazem Tatenbah, izvirna povest, spisal **J. Jurčič.** Velja 25 kr.

V. zvezek, ki obsega: Meta Holdenis, roman, francoski spisal **Viktor Cherbuliez**, poslovenil **Davorin Hostnik.** Velja 25 kr.

VI. zvezek, ki obsega: Kažen, novela, francoski spisal **H. Revière**, poslovenil **Davorin Hostnik.** — Cerkev in država v Ameriki, francoski spisal **E. Laboulaye**, poslovenil **Davorin Hostnik.** Velja 15 kr.

Za vse 4 zvezke naj se priloži še 15 kr. poštine, za posamezne zvezke pa 5 kr.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.